

Istungidokument

**B9-0350/2022 }
B9-0352/2022 }
B9-0353/2022 }
B9-0356/2022 }
B9-0359/2022 }
B9-0363/2022 } RC1**

6.7.2022

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 144 lõikele 5 ja artikli 132 lõikele 4,

millega asendatakse järgmised resolutsiooni ettepanekud:

B9-0350/2022 (The Left)

B9-0352/2022 (Verts/ALE)

B9-0353/2022 (Renew)

B9-0356/2022 (S&D)

B9-0359/2022 (PPE)

B9-0363/2022 (ECR)

olukorra kohta Tadžikistani Mägi-Badahšani autonoomses oblastis
(2022/2753(RSP))

**Željana Zovko, Christian Sagartz, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann,
José Manuel Fernandes, Sandra Kalniete, Seán Kelly, David Lega, Traian
Băsescu, Adam Jarubas, Vladimír Bilčík, Stelios Kypouropoulos,
Antonio López-Istúriz White, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Vangelis
Meimarakis, Luděk Niedermayer, Janina Ochojska, Stanislav Polčák,**

RC\1259945ET.docx

PE733.817v01-00 }
PE733.819v01-00 }
PE733.820v01-00 }
PE733.023v01-00 }
PE733.826v01-00 }
PE733.830v01-00 } RC1

Peter Pollák, Jiří Pospíšil, Paulo Rangel, Sara Skyttedal, Michaela Šojdrová, Ivan Štefanec, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský
fraktsiooni PPE nimel

Pedro Marques, Andrea Cozzolino, Karsten Lucke
fraktsiooni S&D nimel

Engin Eroglu, Atidzhe Alieva-Veli, Petras Auštrevičius, Malik Azmani, Nicola Beer, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Svenja Hahn, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Karen Melchior, Urmas Paet, Dragoș Pîslaru, Frédérique Ries, Michal Šimečka, Nicolae Ștefănuță, Ramona Strugariu, Dragoș

Tudorache, Hilde Vautmans
fraktsiooni Renew nimel

Viola von Cramon-Taubadel
fraktsiooni Verts/ALE nimel

Raffaele Fitto, Anna Fotyga, Karol Karski, Elżbieta Kruk, Carlo Fidanza, Valdemar Tomaševski, Adam Bielan, Vincenzo Sofo, Assita Kanko, Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska, Ryszard Czarnecki, Witold Jan Waszczykowski, Ladislav Ilčić

fraktsiooni ECR nimel

Emmanuel Maurel

fraktsiooni The Left nimel

Fabio Massimo Castaldo

Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Tadžikistani Mägi-Badahšani autonoomses oblastis (2022/2753(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Tadžikistani kohta,
  - võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni,
  - võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,
  - võttes arvesse piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast ÜRO konventsiooni,
  - võttes arvesse ELi ja Tadžikistani 12. iga-aastast inimõigustealast dialoogi,
  - võttes arvesse 26. mail 2022. aastal Viinis toimunud OSCE alalisel nõukogu istungil nr 1375 tehtud ELi avaldust viimaste arengute kohta Tadžikistani Mägi-Badahšani autonoomses oblastis,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu delegatsiooni Tadžikistanis ning Prantsusmaa, Saksamaa, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ning Ameerika Ühendriikide saatkondade 18. mai 2022. aasta ühisavaldust arengute kohta Mägi-Badahšani autonoomses oblastis,
  - võttes arvesse ÜRO eriraportööride 11. märtsi 2022. aasta ühist kirja Tadžikistani valitsusele,
  - võttes arvesse vähemuste küsimustega tegeleva ÜRO eriraportööri 20. mai 2022. aasta avaldust,
  - võttes arvesse Tadžikistani inimõiguste olukorraga tegeleva ÜRO eriraportööri varasemaid aruandeid ja avaldusi,
  - võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu 23. märtsil 2022. aastal vastu võetud Tadžikistani inimõiguste olukorra üldise korrapärase läbivaatamise tulemusi,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 144 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 4,
- A. arvestades, et pärast kohalike elanike mitu kuud kestnud tagakiusamist puhkesid 2021. aasta novembris 2022. aasta mais Mägi-Badahšani autonoomses oblastis (MBAO) meeleavaldused; arvestades, et Tadžikistani kodanikud kasutasid Mägi-Badahšanis rahumeelselt oma õigust väljendus- ja kogunemisvabadusele, et protesteerida oma kogukonna vastu suunatud kuritarvituste vastu, kui õiguskaitseasutused alustasid protestide vägivaldset mahasurumist;
- B. arvestades, et 25. novembril 2021 piinas ja tappis rühm õiguskaitsetöötajaid pamiiri

vähemuse noore esindaja Gulbiddin Zijobekovi, keda nad süüdistasid aseprokuröri ründamises; arvestades, et pärast tema surma leidsid aset rahumeelsed tsiviilmeeleavaldused, milles nõuti tapmise asjaolude uurimist, enamiku Horugis asuvate sõjaväevägede väljaviimist, sõjaliste kontrollpunktide lammutamist Horugis ning äsja ametisse nimetatud kubeneri Ališer Mirzonabotovi ametist eemaldamist; arvestades, et selle tulemusel tulistas politsei rahvahulka, tappes mitmeid meelevaldajaid ja vigastades paljusid teisi;

- C. arvestades, et 2021. aasta novembrist kuni 2022. aasta maini püüdsid valitsus ja meelevalduste juhid lahendada kriisi läbirääkimistega; arvestades, et 16. mail 2022 algasid meelevaldused uuesti seetõttu, et 2021. aasta novembris tapetud Gulbiddin Zijobekovi surma asjaolusid ei oldud uuritud;
- D. arvestades, et Tadžikistani ametivõimud väidavad, et meelevaldusi korraldasid terroriorganisatsioonidega seotud kuritegelikud rühmitused; arvestades, et politsei ajas meelevaldused vägivaldselt laiali, kasutades selleks pealinnast Dušanbest kohale saadetud sõjaväe toetust; arvestades, et 18. mail 2022. aastal kuulutasid Tadžiki ametivõimud välja spetsiaalse terrorismivastase operatsiooni ning väidetavalt kasutasid meelevaldajate vastu pisargaasigranaate ja lahinglaskemoona;
- E. arvestades, et inimõiguste organisatsioonid on süüdistanud Tadžikistani ametivõime põhiliste inimõiguste rikkumises, kuna on teatatud kinnipeetavate piinamistest, inimiröövidest ja rüüstamistest, mille on toime pannud õiguskaitseasutused; arvestades, et vägivaldsete kokkupõrgete käigus tapeti mitu inimest, kusjuures on teatatud ka väidetavatest kohtuvälistest hukkamistest; arvestades, et Tadžiki politsei pidas seoses meelevaldustega kinni märkimisväärse arv Mägi-Badahšani kohalikke elanikke;
- F. arvestades, et sõltumatu meedia ja kodanikuühiskond kogeb üha enam hirmutamist, meelevaldset kinnipidamist ja rünnakuid; arvestades, et pamiiri vähemuse silmapaistev esindaja, sõltumatu ajakirjanik ja kodanikuõiguste aktivist Ulfathonim Mamadšoeva vahistati meelevaldselt ja talle esitati süüdistus kuriteos, mis seisneb avalikult vägivallale õhutamises, eesmärgiga sundida valitsust muutma põhiseaduslikku korda; arvestades, et teda võidakse karistatakse kuni 15-aastase vangistusega; arvestades, et politsei on liigitanud tema kohtuasja salajaseks, mis muudab selle jälgimise võimatuks;
- G. arvestades, et meedia- ja sõnavabadust on riigis alates 2015. aastast pidevalt maha surutud ning Mägi-Badahšanis hiljuti vallandunud vägivallaga seoses on veelgi suurenenud surve meediale, keda sulgemisega ähvardades sunnitakse sündmustest mitte teatama või avaldama neist ainult ametliku versiooni, sealhulgas kohalike elanike vastu suunatud laimukampaaniaid; arvestades, et Dušanbe kohus andis hiljuti korralduse pidada kaheks kuuks, kuni kohtumenetluseni kinni kaks sõltumatut blogipidajat, Daleri Imomali ja Abdulloh Gurbati, keda süüdistatakse keelatud organisatsioonide ja erakondadega koostöö tegemises ja väidetavalt politseiametniku peksmises;
- H. arvestades, et 28. ja 29. mail 2022 peeti Mägi-Badahšanis alusetute süüdistuste põhjal kinni vähemalt 13 kodanikuühiskonna organisatsiooni „Komisjon 44“ liiget, sealhulgas pamiiri juristide ühenduse direktor Manuštšehr Holiknazarov, Faromuz Irgašov ja

Hursand Mamadšoev;

- I. arvestades, et mais katkestas keskvalitsus Mägi-Badahšanis interneti- ja mobiiliühenduse; arvestades, et ühendused katkestati ka varem, novembris, ja need taastati märtsi lõpus vaid osaliselt, mistõttu Mägi-Badahšani elanikud jäid neljaks kuuks ilma internetist; arvestades, et see on muutnud rahvusvaheliste kodanikuühiskonna organisatsioonide teabevahetuse selle piirkonnaga äärmiselt raskeks ja jätnud piirkonna elanikud ilma õigusest teabele juurde pääseda;
  - J. arvestades, et enamik Mägi-Badahšani elanikest kuulub keelelisse ja usuvähemusse; arvestades, et Mägi-Badahšan on traditsiooniliselt silma paistnud suhteliselt tugeva ja hästi arenenud kodanikuühiskonna ja valitsusvälise sektori poolest; arvestades, et alates 2012. aastast on Tadžikistani ametivõimude poolne ahistamine ja tagakiusamine Mägi-Badahšanis perioodiliselt eskaleerunud elanikkonna ja sõjaväe vahelisteks vägivaldseteks kokkupõrgeteks; arvestades, et praeguse presidendi Emomali Rahmoni juhtimisel on autonoomne oblast järkjärgult Tadžikistani ametivõimude täieliku kontrolli alla langenud, kohalikud juhid on valitsusest eemaldatud ning eelkõige kodanikuühiskond ja ajakirjanikud on maha surutud;
  - K. arvestades, et Mägi-Badahšan on Tadžikistani kõige vaesem piirkond, kus töötuse määr on kõige kõrgem, ning kannatab seetõttu, et oblasti peamise loodusvara, vääriskivikaevanduste kasutamisest saadavat tulu jaotatakse ebavõrdselt; arvestades, et Venemaa ebaseaduslik, põhjendamatu ja provotseerimata agressioonisõda Ukraina vastu ja sellele järgnenud majandussanktsioonid on Mägi-Badahšani rängalt tabanud;
1. avaldab sügavat kahetsust inimkaotuste pärast Mägi-Badahšanis ja mõistab teravalt hukka Tadžikistani ametivõimude vägivalda meelevaldajate, ajakirjanike, ajaveebipidajate, juristide ja aktivistide vastu 2021. aasta novembris ja 2022. aasta mais, kuna nad väljendasid oma arvamust ja protesteerisid rahumeelselt; väljendab muret järjest halveneva inimõiguste olukorra pärast Tadžikistanis;
  2. nõuab tungivalt, et Tadžikistani valitsus austaks ja kaitseks kooskõlas rahvusvahelise õigusega Mägi-Badahšanis ja mujal riigis inimõigusi ja põhivabadusi, sealhulgas inimeste õigust elule, rahumeelse kogunemise õigust, ühinemisvabadust, väljendus- ja meediavabadust; kutsub Tadžikistani ametivõime üles lõpetama meelevaldajate vastu ülemäärase jõu kasutamise ja Mägi-Badahšani elanike sihipärase ahistamise;
  3. mõistab hukka kõik katsed hirmutada meediatöötajaid, inimõiguste kaitsjaid, sõltumatuid juriste ja kodanikuühiskonda või sekkuda nende õiguspärasesse töösse, ning kutsub Tadžikistani ametivõime üles lõpetama nende mistahes ahistamine, et nad saaksid teha oma tööd ilma igasuguse takistuse ja kättemaksu kartmata;
  4. kutsub Tadžikistani ametivõime üles viivitamata vabastama meelevaldselt kinni peetud isikud ja loobuma kõigist nende vastu esitatud süüdistustest ning lõpetama inimõiguste kaitsjate ja meelevaldajate mõjukate toetajate, sealhulgas Ulfathonim Mamadšoeva, Daleri Imomali, Abdulloh Gurbati, Manutšehr Holiknazarovi, Faromuz Irgašovi, Hursand Mamadšoevi, Tšoršanbe Tšoršanbievi ja Amriddin Alovatšoevi poliitiline

tagakiusamine;

5. palub, et Tadžikistani ametivõimud algataksid viivitamata tulemusliku ja sõltumatu uurimise seoses vägivaldsete kokkupõrgetega Mägi-Badahšanis 2022. aasta mai ja 2021. aasta novembri meeleavalduste ajal ja hiljem, eelkõige seoses jõu kasutamise ja õiguskaitse esindajate poolt, tsiviilisikute surmadega ja teadetega väidetavate piinamiste kohta julgeolekujõudude poolt, ning uuriks sealhulgas rahumeelsete meeleavaldajate ja mitme Mägi-Badahšani küla püsielanike väidetavaid kohtuväliseid hukkamisi, samuti Gulbiddin Zijobekovi tapmist 25. novembril 2021; märgib, et meeleavaldajad on rahumeelselt nõudnud selliseid uurimisi; nõuab, et kõik vastutavad isikud võetaks vastutusele ja ohvritele makstaks hüvitist;
6. rõhutab, kui tähtis on õigus õiglasele kohtumenetlusele, ning palub, et Tadžikistani ametivõimud ei liigitaks enam uurimisi ja süüdistuste esitamist salajaseks; nõuab tungivalt, et Tadžikistani ametivõimud tagaksid kaitsjatele ja aktivistidele õiglased, avalikud ja läbipaistvad kohtumenetlused, annaksid sisulise kaitse ja menetluslikud garantiid kooskõlas Tadžikistani rahvusvaheliste kohustusega ning lubaksid rahvusvahelistel organisatsioonidel uuesti uurida kõiki teatatud inimõiguste ja inimväärikuse rikkumise juhtumeid; rõhutab, et kõiki meeleavalduste ja olukorraga seoses kinni peetud isikuid tuleb kaitsta piinamise ja väärkohtlemise eest, neil peab olema vaba ja takistamatu juurdepääs enda valitud advokaadile ja sõltumatutele arstidele ning nad peavad saama vabalt suhelda oma pereliikmetega, nagu rahvusvaheline õigus ette näeb; tuletab meelde, et süü omaksvõtt, mis on saadud piinamise teel mis tahes menetluses, rikub õigust nõuetekohasele ja õiglasele kohtumenetlusele ning on eranditult keelatud;
7. nõuab tungivalt, et Tadžikistani ametivõimud taastaksid Mägi-Badahšanis täielikult sidepidamise ja täieliku internetiühenduse, et tagada elanikele juurdepääs teabele, ning hoiduksid edaspidi sideühenduste katkestamisest; kutsub Tadžikistani ametivõime üles lõpetama riigitelevisioonis desinformatsiooni levitamise Mägi-Badahšani meeleavalduste ja arengute kohta;
8. nõuab tungivalt, et Tadžikistani ametivõimud võimaldaksid rahvusvahelistele humanitaar- ja inimõiguste organisatsioonidele kohe piiramatu ja tingimusteta juurdepääsu Mägi-Badahšanile, sealhulgas Rušoni rajoonile, et nad saaksid olukorda jälgida, inimõiguste rikkumisi dokumenteerida ja ohvreid abistada; kutsub Tadžikistani ametivõime üles andma kutsed kõigile ÜRO eriraportööridele ning viima ellu rahvusvaheliste ja piirkondlike organite, sealhulgas 2022. aasta märtsis välja antud ÜRO eriraportööride rühma soovitused;
9. palub, et Tadžikistani ametivõimud avaksid taas elanikele juurdepääsu Mägi-Badahšanile, hoiaksid transporditeed kogu piirkonnas avatuna ning teeks kõik endast oleneva, et peatada humanitaarkriisi tekkimine, pakkudes elanikkonnale kaupu ja arstiabi;
10. kutsub Tadžikistani üles käsitlema heas usus Mägi-Badahšani elanike muresid ning alustama konstruktiivset dialoogi sealsete elanike ja kodanikuühiskonna, nt „Komisjon

44“ esindajatega, et saavutada piirkonna jaoks püsiv lahendus ja rahumeelne tulevik, ning võtma konfliktide ennetamise meetmeid, mis vastavad rahvusvahelistele inimõiguste standarditele;

11. kordab vähemuste küsimustega tegeleva ÜRO eriraportööri Fernand de Varennes'i üleskutset lõpetada pamiiri vähemuse represseerimine Mägi-Badahšanis ja kaitsta seda vähemust; tuletab meelde, kui oluline on rakendada Tadžikistanis mittediskrimineerimise ning põlisrahva ja vähemusrühmade kaitse rahvusvahelisi standardeid, sealhulgas hariduse, tervishoiu, kultuuri ja ettevõtluse valdkonnas;
12. rõhutab, et õiguspärasest võitlust terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastu ei tohi kasutada ettekäändena opositsiooni tegevuse mahasurumiseks, sõnavabaduse piiramiseks või kohtusüsteemi sõltumatuse kahjustamiseks; tuletab meelde vajadust tagada kõigi Tadžikistani kodanike põhiõigused ja järgida õigusriigi põhimõtteid;
13. kordab, et kodanikuühiskonna organisatsioonide ja meedia vaba ja sõltumatu töö on iga demokraatliku ühiskonna nurgakivi; kutsub seetõttu komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles suurendama toetust Tadžikistani kodanikuühiskonnale, sõltumatutele valitsusvälistele organisatsioonidele, inimõiguste kaitsjatele ja sõltumatule meediale, sealhulgas pakkuma rahastamist ja erakorralisi viisid isikutele, kes vajavad kaitset;
14. palub, et ELi delegatsioon ja riikide diplomaatilised esindused Tadžikistanis jälgiksid tähelepanelikult olukorda ja kohtuprotsesse kohapeal, tooksid avalikkuse ette inimõiguste kaitsjate juhtumeid, toetaksid inimõiguste rikkumise ohvreid ja tagaksid sõltumatud uurimised;
15. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ning liikmesriike üles tõstatama regulaarselt ÜROs ja teistes rahvusvahelistes organisatsioonides Tadžikistani ja Mägi-Badahšani inimõiguste küsimust; palub Tadžikistani ametivõimudel tagada üldise korrapärase läbivaatamise soovitude rakendamine ja soovitude järelmeetmete nõuetekohane elluviimine;
16. nõuab, et ÜRO ja EL jälgiksid tähelepanelikult õigusriigi põhimõtte rakendamist Tadžikistanis, eriti kogunemis-, ühinemis- ja väljendusvabaduse järgimist, seda ka julgeolekuga seotud kriisiolukordades; palub, et ELi delegatsioon Dušanbes osaleks jätkuvalt aktiivselt selle kriisi lahendamises; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ning Euroopa välisteenistust üles tõstatama need mureküsimused Tadžikistani ametivõimudega, eelkõige järgmise ELi ja Tadžikistani inimõigustealase dialoogi raames, ning võtma kõik vajalikud diplomaatilised meetmed, et tõhusalt parandada inimõiguste austamist Tadžikistani ametivõimude poolt;
17. palub, et nõukogu, Euroopa välisteenistus ja komisjon integreeriksid inimõiguste ja kodanikuühiskonnaga konsulteerimise teema kõigisse ELi ja liikmesriikide dialoogidesse Tadžikistaniga ning täidaksid ELi võetud kohustust arvestada soolist aspekti;

18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, Euroopa Liidu eriesindajale Kesk-Aasias, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO Inimõiguste Nõukogule ning Tadžikistani presidendile, valitsusele ja parlamendile.